

Ya?an?lan Yer Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ya?an?lan Yer Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32994>

Öz

Yaşanılan Yer Algısı Ölçeği (YYAÖ), İbrahim Demirci ve Halil Ekşi tarafından 2017 yılında geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, bireylerin yaşadıkları çevreye dair bilişsel, duygusal ve sosyal algıların sistematik bir biçimde ölçmeyi amaçlar. Ölçeğin geliştirilme süreci, özellikle yer algısının bireyin genel psikolojik durumu, huzuru ve öznel iyi oluşu ile olan ilişkisini araştırmaya odaklanmıştır. Ölçek, özellikle Pozitif Psikoloji alanındaki çalışmalar bağlamında, birey-çevre etkileşimini ve bu etkileşimin yaşam kalitesine etkilerini değerlendirmek üzere tasarlanmıştır.

Ölçek, ilk olarak 2. Avrasya Pozitif Psikoloji Kongresi'nde sunulan bir bildiri kapsamında akademik camiaya tanıtılmıştır. Çalışma, Sinop ili örneği üzerinden, bir yerleşim yerinin algılanma biçiminin orada yaşayanların mutluluk ve huzur düzeyleri üzerindeki belirleyici rolünü incelemiştir. Ölçeğin temel amacı, yer algısının çok boyutlu yapısını ortaya koymak ve bu algının psikolojik sonuçlarını araştırmaktır.

Anahtar Kelimeler

Yaşanılan Yer Algısı, Yer Algısı Ölçeği, Pozitif Psikoloji, Huzur, Mutluluk, Öznel İyi Oluş, Çevre Psikolojisi, Ölçek Geliştirme.

Yazarlar

İbrahim Demirci, Halil Ekşi.

Amaç

Yaşanılan Yer Algısı Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin ikamet ettikleri coğrafi ve sosyal çevreye yönelik geliştirdikleri algıların niteliğini ve yoğunluğunu nicel olarak belirlemektir. Bu araç, bireyin yaşadığı yeri güvenli, estetik, sosyal olarak destekleyici veya tam tersi biçimde algılayıp algılamadığını ölçer.

Ölçek, yer algısının bireyin yaşam doyumu, huzur ve mutluluk gibi öznel iyi oluş göstergeleriyle olan korelasyonunu incelemek amacıyla geliştirilmiştir. Bu sayede, çevresel faktörlerin insan psikolojisi üzerindeki etkileri hakkında bilimsel veriler elde edilmesi hedeflenmiştir.

Yapı

Yaşanılan Yer Algısı Ölçeği, çevresel algının çok boyutlu bir yapı olduğunu varsayarak geliştirilmiştir. Bu yapı, genellikle fiziksel çevre kalitesi, sosyal çevre desteği ve duygusal bağlılık

(yer kimli?i) gibi alt boyutlar? içermektedir. Ölçek, bireyin ya?ad??? yere dair hem rasyonel de?erlendirmelerini hem de duygusal tepkilerini kapsayan maddelerden olu?ur.

Ölçe?in ölçtü?ü temel psikolojik yap?, bireyin ya?ad??? yeri ne kadar "huzurlu" ve "mutlu" bir alan olarak içselle?tirdi?i ile ilgilidir. Bu alg?sal süreç, bireyin kendini ait hissetme, güvenlik alg?s? ve çevresel uyum düzeylerini yans?t?r.

Geçerlik

Orijinal kaynakta ölçe?in geçerlik çal??malar?na dair spesifik istatistiksel de?erler sunulmam?? olsa da, bir geli?tirme çal??mas? oldu?u göz önüne al?nd???nda, yap? geçerli?ini desteklemek amac?yla genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulamalı Faktör Analizi (DFA) yöntemlerinin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.

Yap?sal geçerlik kapsam?nda, ölçe?in maddelerinin teorik olarak beklenen alt faktörler alt?nda topland??? ve Ya?an?lan Yer Alg?s? ile teorik olarak ili?kili olmas? beklenen öznel iyi olu? (mutluluk, huzur) gibi di?er yap?larla anlamlı korelasyonlar gösterdi?i (ölçüt ba??ntılı? geçerlik) beklenmektedir. Detaylı? geçerlik analizleri için orijinal kongre bildirisinin incelenmesi gerekmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlılık güvenilirlik analizlerinin (Cronbach Alfa katsay?s?) geli?tirme a?amas?nda yap?ld??? dü?ünülmektedir. Yüksek iç tutarlılık, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Genellikle, bu tür psikolojik ölçeklerde güvenilirlik düzeyinin kabul edilebilir s?n?rlar?n (örne?in, 0.70 ve üzeri) üzerinde oldu?u varsay?lır. Test-tekrar test güvenilirlik çal??malar?n?n ise ölçe?in zaman içindeki kararlılı??n? belirlemek amac?yla yap?lm?? olmas? olasıdır. Ancak bu bilgilere dair kesin de?erler orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Faktör Analizi

Ya?an?lan Yer Alg?s? Ölçe?i'nin çok boyutlu bir yap?ya sahip olmas? nedeniyle, geli?tirme sürecinde faktör analizi yöntemlerinin kullan?ld??? varsay?lır. Bu analizler, yer alg?s? yap?s?n? olu?turan temel boyutlar? (faktörleri) belirlemeyi amaçlam??t?r.

Faktör yap?s?n?n, muhtemelen bireyin fiziksel çevresel memnuniyeti, sosyal ba?lar? ve duygusal yerle?mi?lik hissi gibi alt ölçekleri içerdi?i tahmin edilmektedir. Bu faktörlerin belirlenmesi, ölçe?in yap?sal geçerli?inin temelini olu?turur ve uygulay?c?lara sonuçlar? yorumlamada rehberlik eder.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Yeni bir yapısal ölçek geliştirme çalışmasıdır.)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme ölçeği (Örneğin, 5'li veya 7'li Likert). Orijinal kaynakta derecelendirme bilgisi '-' olarak belirtilmiştir.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Yetkinler, yerleşik nüfus.

Yaş Grubu: Genel olarak 18 yaş ve üzeri yetkinler.

Popülasyon Detayları: Ölçek geliştirme çalışması, 2017 yılında Sinop ilinde yaşayan bireyler üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli (Self-report) bir ölçektir. Katılımcılardan yaşadıkları yere dair algılarının yansıtma ifadelerine ne ölçüde katıldıklarını belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Çevre Algısı, Yaşam Kalitesi, Sinop Çalışması, Psikolojik Ölçek, Psikometri, Yaş Oluş, Yerleşim Yeri.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: İbrahim Demirci

Yazar ORCID Tanımlaması: Bilinmiyor.

Bağıl E-posta Adresleri: ibrahimdemircipdr@gmail.com

Yazın Adresi: Bildirinin sunulduğu tarihte ilgili üniversite veya kurum adresi (2. Avrasya Pozitif Psikoloji Kongresi, Üsküdar Üniversitesi, İstanbul).

Ücretler, Ücret ve Test Yayı

Ücretler ve Kullanım Ücreti: Ölçek, akademik ve araştırma amaçlı kullanıma açık olabilir. Ticari kullanım veya geniş çaplı uygulamalar için sorumlu yazar (İbrahim Demirci) ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Test Yayı: Ölçeğin sunulduğu ve dolayısıyla geliştirildiği yıl 2017'dir.

Önemli Not: Ölçeğin orijinal DOCX formatındaki dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: [yasanilan-yer-algisi-olcegi-toad.docx](#)

Kaynaklar

Demirci, ?. ve Ekşi, H. (2017, Mayıs). Sinop'ta huzur ve mutluluk: insanın yaşadığı yeri nasıl algıladığı huzuru ve mutluluğu ile ilişkili midir? 2. Avrasya Pozitif Psikoloji Kongresi'nde sunulan bildiri, Üsküdar Üniversitesi, 12-14 Mayıs, İstanbul, Türkiye.

Yaşanılan Yer Algısı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçek maddelerine dair bilgi, ilgili kongre bildirisinde yer almaktadır. Bu alanda, ölçek maddeleri orijinal kaynaktan açıkça belirtilmediği için, sadece ilgili DOCX dosyasına atıf yapılmaktadır.

Ölçek maddelerine ve puanlama yönergelerine dair detaylı bilgi, sorumlu yazar İbrahim Demirci'den talep edilebilir veya yukarıda belirtilen orijinal doküman (DOCX) incelenerek elde edilebilir.